

Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen

Bulletin december 2019

Aankoop historische zilveren schotels

Kasteel Amerongen koopt op de veiling twee unieke 18^e eeuwse zilveren schotels die ooit tot de inventaris hebben behoord.

De twee grote 18^e eeuwse zilveren schotels zijn voorzien van een fraai uitgevoerd familiewapen Aldenburg. Onder het wapen zijn versierselen aangebracht van de Deense Orde van de Olifant. Dergelijke zilveren voorwerpen werden veelal aangeschaft voor belangrijke gelegenheden. Zo ook deze twee schotels. Het servies waarvan zij ooit deel uitmaakten was een geschenk van graaf Anton II von Aldenburg ter gelegenheid van het huwelijk van zijn dochter Charlotte Sophie met graaf Willem Bentinck in 1733. Dit huwelijk heeft enige bekendheid gekregen door het boek *Mevrouw Bentinck. Onverenigbaarheid van karakter en de groten der aarde* van de schrijfster Hella Haase. De familienaam Aldenburg Bentinck komt voort uit dit huwelijk. Het servies is uiteindelijk verdeeld onder de familie.

In 1915 zijn een aantal stukken van dit servies, waaronder de twee schotels, te koop aangeboden door een nazaat van familie Aldenburg Bentinck. Godard van Aldenburg Bentinck heeft deze stukken weten aan te kopen. In 1879 was hij in het bezit gekomen van kasteel Amerongen. Om de inventaris te verrijken kocht hij stukken aan die zowel gerelateerd waren aan het kasteel als aan aanverwante families. Het huwelijksservies van Charlotte Sophie van Aldenburg en Willem Bentinck was voor hem begrijpelijkerwijs een familiestuk par excellence. Later heeft hij zelfs nog enkele stukken laten bijmaken en voorzien van zijn eigen wapen. Zo is er een nieuw servies van oud en nieuw zilver tot stand gekomen dat de herinnering aan een het oorspronkelijke servies levend hield.

In 1977 zijn kasteel en inboedel overgedragen aan de Stichting Kasteel Amerongen. Helaas behoorde het zilveren servies toen niet meer tot de inboedel. Na de dood van graaf van Aldenburg Bentinck in 1940 is het servies verdeeld onder zijn nazaten en vervolgens deels verkocht. Kasteel Amerongen

heeft in 1995 twee schotels en twee borden van het servies weten aan te kopen. Het is vrij uniek dat 25 jaar later weer twee schotels te koop zijn aangeboden. Dankzij de Vereniging Rembrandt en Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen is het gelukt om de schotels te kopen. Deze aankoop is een belangrijke stap in herstel van dit belangrijke/unieke servies en tevens een verrijking van de collectie.

Kasteelwinkel ANNEBETJE

Het kaartverkooploket en het winkeltje zijn het eerste wat je ziet als je het Kasteelterrein oploopt. Zij zijn het domein van Jelica Honders en haar 30 vrijwilligers. Zij regelen de kaartverkoop voor het Kasteel en haar evenementen en zij bepalen de keuze van de artikelen die verkocht worden in de winkel. Behalve boeken over Kasteel Amerongen en haar bewoners, ook kinderboekjes, zijn er tal van verrassende snuisterijen en souvenirs te vinden, zoals producten uit de moestuin, kasteelhoning, kweeperenjam, 'oievaar' cider, vruchtensap, Amerongs bier, geborduurde gastendoekjes, sjaals en tassen, kaarten en postzegels. **ANNEBETJE** zeker een bezoek waard! En Vrienden krijgen **10% korting** op vertoon van hun vriendenkaart. De winkel is geopend als het Kasteel toegankelijk is.

Van de Voorzitter

Hans Herremans

WIJ LEVEN OP

Ik mag bij ieder bulletin een stukje schrijven: "van de voorzitter". Mijn laatste pennenvrucht droeg de titel "Een valse start" en is nooit bij u terecht gekomen. Alles werd in maart 2020 afgelast en ook het Lentebulletin verviel. We wisten domweg niet wat ons te wachten stond. Aan de periode van volledige afgelasting van werkelijk ieder concert, evenement of feestje begint gelukkig een einde te komen. Binnen de nog beperkte mogelijkheden om over te schakelen naar "het nieuwe normaal" is met name onze Muziekcommissie zeer voortvarend te werk gegaan. Dat was en is alleen mogelijk door te kiezen voor een aantal muzikale evenementen in de buitenlucht. Zoals u weet beschikt Kasteel Amerongen over heel veel buitenlucht, waar het bij aardig weer goed toeven is, maar zij heeft ook een geweldige tent, die nu tot Zomerpaviljoen is omgedoopt. Niemand uit het bestuur van de Vriendenkring kon in 2016 voorspellen of zelfs feitelijk onderbouwen, dat een uitgave van 15.000 euro voor een prachtige tent in de kasteeltuin een goede investering zou blijken te zijn. Maar soms valt zo'n besluit toch de goede kant op, omdat het een beetje avontuurlijk aanvoelt of omdat de tent er spannend uitziet en mooi past in de entourage van het kasteel. De tent was al een succes voor de Corona uitbraak en is in de maanden juli, augustus en september 2020 een reddingsboei voor ons muziekprogramma. De Bovengalerij noch het Koetshuis kunnen onder het 1,5 meterregime meer dan 30 betalende toeschouwers ontvangen en dat maakt muzikuitvoeringen financieel onmogelijk. In het 'Zomerpaviljoen' is dat aantal minimaal het dubbele en bovendien

heeft het een andere maar zeker zo aantrekkelijke sfeer. In juli, augustus en september kunt u weer naar een concert en wel in uw eigen kasteeltuin. Boek via de website en bid voor mooi weer, want dat maakt het nóg leuker!

Concertagenda

16 juli / 19.30u **Ons Genoegen**
Amerongse fanfareorkest

26 juli / 15.00u **Cununa Ensemble**
Het Cununa Ensemble speelt Roemeense volksmuziek

16 augustus / 11.00u **Nuala McKenna**
Nuala McKenna speelt Bach en Britten

30 augustus / 11.00u **Strijktrio (voormalig academisten Concertgebouworkest)**
Speelt o.a. de Serenade van Beethoven

6 september / 11.00u **Kinder/Familie concert**
Door Esther Apituley en Renee Bekkers

13 september / 11.00u **Fancy Fiddlers**
Jong strijkers talent olv Coosje Wijzenbeek

House for Sale

Hoe Godard van Aldenburg Bentinck het Huys Amerongen in bezig kreeg

House for Sale

Wat eraan vooraf ging of hoe Godard van Aldenburg Bentinck het Huys Amerongen in bezit kreeg.

Toen Godard van Reede Ginckel (1644-1703) de slag aan de Boyne (1690) en de slag bij Aughrim (1691) in Ierland als legeraanvoerder wist te winnen, vluchtte de schoonvader van stadhouder Willem III naar Frankrijk. Er kwam een einde aan de 'Glorious Revolution' en onze stadhouder besteedde de Engelse en Ierse troon. Als dank voor bewezen diensten kreeg Godard het graafschap Athlone aangeboden, en werd daarmee de 1e graaf van Athlone. Al zijn mannelijke nakomelingen in directe lijn erfden dezelfde titel met als gevolg dat dat doorliep tot de 9e graaf van Athlone, Willem Frederik Gustaaf Van Reede Ginkel (1780-1844). Al deze graven hadden Huys Amerongen in bezit.

De 5e graaf van Athlone, Frederik Christiaan Reinhard, bepaalde in zijn testament dat, als er geen mannelijke van Reede's meer waren, de erfenis moest overgaan op de vrouwelijke tak als die nog aanwezig was. Een belangrijke beslissing die later tot veel commotie zou leiden toen de laatste mannelijke van Reede, de 9e graaf, in 1844 stierf. Hij liet al zijn bezittingen na aan zijn vrouw Wendela Eleonora Boreel van Hogelanden (1795-1868).

U begrijpt dat viel niet zo best in de familie, men wist goed hoe het testament van de 5e graaf er uit had gezien. Mevrouw Boreel begreep dit ook en na enkele dagen gaf ze de erfenis weer terug, mits er goed voor haar gezorgd zou worden.

Complexe kwestie

Wat nu? Na enig onderling geruzie besluit de familie een akte van verzoening op te stellen. Met andere woorden zij laten de verdeling aan een onafhankelijk persoon over en wel Dirk Donker Curtius, advocaat en minister van justitie. Ik denk dat hij nog wel eens achter zijn oren gekrabbeld heeft want het is een zeer langdurige zaak geworden.

Hoe moeilijk het was, blijkt eruit dat pas 9 jaar later (1853), een akte van scheiding en deling op tafel ligt. Daarin wordt geregeld hoe de heerlijkheden Amerongen en Middachten moeten worden verdeeld, tot dan toe onverdeeld in bezit geweest van de familie van Reede.

Kasteel Amerongen

Kasteel Middachten

In de scheidings-akte wordt bepaald dat Carel Anton Ferdinand graaf Bentinck (1792-1864), vader van Godard van Aldenburg Bentinck (1857-1940), de heerlijkheid Middachten toegewezen krijgt. De enige overgebleven vrouwelijke van Reede, Lady Elizabeth Child Villiers (1821-1897) krijgt Amerongen toebedeeld. Met de bepaling dat mocht zij kinderloos blijven of Amerongen willen verkopen dit allereerst moet worden aangeboden aan de familie Bentinck, te Middachten. Er wordt zelfs al een prijs afgesproken: fl. 105.600,-

Het gaat gebeuren

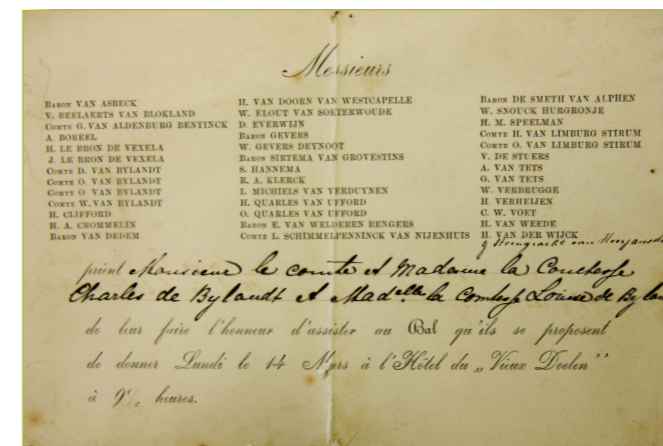
De koop wordt uiteindelijk in 1879 gesloten, de moeder van Godard koopt het Huys, en tekent de akte. Godard was aanwezig maar mocht i.v.m. minderjarigheid niet zelf optreden. Het bezit is dan net zo groot als het huidige.

Hij loopt vol trots door zijn pas verworven bezit. Hij wil er echt wat van gaan maken. Per slot van rekening is hij de eerste echte bewoner van dit prachtige Huys. Al gauw realiseert hij zich dat er ook zo af en toe een verfje op de kozijnen moet, evenals andere onderhoudswerkzaamheden, maar daar heeft hij geen geld voor. Hij heeft geen inkomen uit werkzaamheden.

Al gauw verneemt hij dat tante Elisabeth de rest van haar bezittingen rondom het Huys wel aan hem wil verkopen. De rentmeester van Twickel helpt hem met de onderhandelingen en schat het vermogen van tante op fl.650.000,-. Biedt maar fl. 500.000,- zegt hij, dan zal het wel goed komen. Het komt echter niet goed er moet gewoon fl. 650.000 betaald worden.

De oplossing

Dat valt wel even tegen, maar uiteindelijk wordt de koopakte opgemaakt. Hij heeft de pen boven het contract hangen als hij zich realiseert dat hij geen geld heeft. Hij schrijft gauw een brief naar zijn tante: "lieve tante het komt mij eigenlijk te vroeg, ik moet op zoek naar een vrouw met vermogen". Het was niet ongebruikelijk dat de dames met hun bezittingen de heren redden van een financieel debacle.

En als je goed zoekt dan vind je altijd wat er nodig is. Op een 'hengstenbal' in hotel "Vieux Doelen" in Den Haag ontmoet hij de zeer vermogende Augustine Wilhelmina Louise Adrienne van Bylandt. Met haar trouwt hij en aangezien er in de huwelijksvoorwaarden staat: "De man beheert de goederen van den vrouw" komt alles toch nog goed.

Roel ten Klei, juni 2020

Crowdfundings actie

Herinrichting De Laan

Adopteer 1.5 m² kasteelplein. Van het ooit zo statige kasteelplein is weinig meer over. Kasteel Amerongen wil samen met gemeente Utrechtse Heuvelrug De Laan in ere herstellen. De financiering is nog niet helemaal rond. Diverse fondsen hebben toegezegd maar we hebben u ook nodig. Samen maken we van het Margaretha Turnorplein weer een kasteelplein voor iedereen. Helpt u mee?

Voor meer details, kijk op de website www.kasteelamerongen.nl

